

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de staatssecretaris, de heer M. van Ooijen
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. de minister van Rechtsbescherming, de heer F.M. Weerwind
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Uw kenmerk: 3363611-1028816-J/ 13 mei 2022

Utrecht, 23 mei 2022

Onderwerp:
Een samenleving waarin kinderen en jongeren floreren

Geachte staatssecretaris van Ooijen, minister Weerwind,

In uw brief van 13 mei, met als onderwerp Hervormingen jeugdzorg, zien we veel aandacht voor de meest kwetsbare kinderen en jongeren, voor het versterken van veerkracht in het dagelijks leven, en voor samenhang met inzet op het gebied van bestaanszekerheid, volwassenen-ggz en onderwijs. Dat onderschrijven wij van harte!

Tegelijkertijd schrikken we van de grote hoeveelheid losse maatregelen, acties en hervormingen. En de te eenzijdige gerichtheid op beheersbaarheid. Beheersmaatregelen zonder een fundamentele veranderaanpak en de bereidheid daarin met elkaar te leren zullen uiteindelijk niet leiden tot kostenbesparing. Integendeel, zo laat het recente verleden zien. Want zowel de geschetste problemen (kwetsbaarste kinderen en gezinnen krijgen niet de zorg die ze nodig hebben, alsmat stijgende kosten, zorgen over kwaliteit en effectiviteit) als de geschetste oplossingsrichtingen (gericht op structuren en systemen, op afbreken en opnieuw opbouwen) zijn niet nieuw. We weten dat dergelijke structuur- en stelselwijzigingen in de jeugdzorg de afgelopen 20 jaar nooit de beloofde verbeteringen brachten¹. Integendeel: hervormingen en stelselwijzigingen slorpten de afgelopen decennia enorm veel tijd, aandacht en energie op, ook van onze professionals. Kostbare tijd, aandacht en energie die niet kon worden besteed aan kinderen en gezinnen. Met een afname van motivatie, een toename van werkdruk en vertrek van professionals als gevolg.

Wij erkennen de problemen, maar voor de oplossing is het noodzakelijk om vanuit een ander perspectief te kijken en handelen. Waarbij we minder praten over 'kwetsbare kinderen en gezinnen' en meer over het 'terugbrengen van de oorzaken van kansenongelijkheid'. Waarbij niet de jeugdzorg het vertrekpunt is maar de vraag hoe te bouwen aan een samenleving waarin kinderen en jongeren kunnen floreren. Welke maatschappelijke opgaven liggen daar? Wat gaat al goed en kunnen we verder versterken? Welke partners hebben we nodig? En welke bijdrage kan de jeugdzorg daarbinnen, als één van die netwerkpartners, leveren?

In Utrecht hebben we de afgelopen jaren ervaring opgedaan met het opgavegericht samenwerken in netwerken. Dat doen we gebiedsgericht: met en in de wijk, vanuit het perspectief van het gezin, in

---

¹ Zie ook: [Vasthoudend transformeren. Reflecties op de stelselwijziging jeugdzorg \(nji.nl\)](#)

hun leefwereld en met de mensen die informele steun bieden. En dat doen we domeinoverstijgend. Voorbeelden daarvan zijn de opgave *Gelijke Kansen* met partners vanuit onderwijs, welzijn, jongerenwerk, sport, jeugdgezondheidszorg, buurtteams en jeugdhulp; en ook de opgave *Veiligheid* met partners vanuit de buurtteams, Veilig Thuis, gecertificeerde instellingen, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdhulp en volwassenen-ggz. Binnen die opgaven richten we ons niet alleen op 'verhelpen', maar juist ook op 'voorkomen' en 'versterken of verdragen'. Daarin zoeken we ook samenwerking met partners vanuit sport en cultuur. Juist ook in die laatste verbinding denken wij op lange termijn meer verschil te kunnen maken.

Onze inspanningen beginnen vrucht af te werpen. Zo is de toestroom naar de specialistische ggz van het UMCU gedaald door intensieve domeinoverstijgende samenwerking in de wijk; de inzet van jeugdhulp met verblijf is veel lager dan in andere steden en steeds minder jeugdigen hebben te maken met een jeugdbeschermingsmaatregel².

Als belangrijkste werkzame elementen ervaren wij onze gezamenlijke ambitie, gedeelde visie en waarden. En vooral de consequente en congruente vertaling daarvan in de wijze van organiseren, financieren en monitoren. Maar ook in het blijvend samen leren en samen bijsturen. Samen koers houden en een lange adem hebben is daarbij noodzakelijk, want ook in Utrecht hebben we nog een weg te gaan.

Graag zien we ook in het landelijke beleid een meer duurzame, consequente en congruente beweging, gericht op de grote maatschappelijke opgaven waar we samen voor staan. Waarbij het samenwerken met inwoners, gebieds- en opgavegericht werken en gerichtheid op voorkomen, versterken en verdragen een veel steviger plek verdienen dan we nu in uw brief lezen. Juist ook voor dat deel van de jeugdzorg dat in de toekomst meer regionaal of centraal ingekocht zal worden. Want het is essentieel dat specialistische expertise met de wijk, en de lokale netwerksamenwerking, verbonden blijft.

De jeugdzorg effectiever en efficiënter maken zien wij daarbij als een gezamenlijke uitdaging. Niet door slechts nog evidence based interventies te zetten of de behandelduur te normeren, zoals in uw brief wordt gesuggereerd. Maar door lerende netwerken te creëren, waar wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis worden benut. Waarbij niet alleen professionals, maar ook managers, beleidsmakers en bestuurders van elkaar leren: lokaal, regionaal en landelijk.

Wij bieden van harte aan om daaraan bij te dragen en samen verder te leren. Onze ervaringen met gebiedsgericht en opgavegericht samenwerken, in domeinoverstijgende netwerken, delen we graag met u en collega's in het land. Contact opnemen kan via bestuurssecretariaat@lokalis.nl.

Irene Domburg - Handjehelpen

Jetta Spaanenburg - SWV Utrecht PO

Joscha de Vries - Sport Utrecht

Krijnie Schotel en Paul Janssen - Samen Veilig Midden-Nederland

Marenne van Kempen - Lokalis/Buurtteams jeugd en gezin Utrecht

Marian Dobbe – KOOS Utrecht

Marielle Ploumen - Altrecht

Myrthe de Jong - Sterk VO

Paul van der Aa - JOU Utrecht

René Verkuylen - Dock

Rik Horstman - Spoor030

---

² Zie ook: [De Staat van de Utrechtse jeugd](#)

**HANDJE
HELPEN**
GEWOON DOEN

SPORT
UTRECHT

**SAMEN
DEILIG**
Midden-Nederland

KOS.
UTRECHT
SPECIALISTISCHE
JEUGDHULP

STERK
SWV Utrecht en Stichtse Vecht

Jou
Jongerenwerk Utrecht

DOCK

